

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/108/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817206169
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7817206169.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Moniky Koščovej v spore žalobcu: KAMIOR, s.r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Boženy Nemcovej 1157, IČO: 44 857 209, zastúpeného JUDr. Ivanom Jurčišinom, advokátom so sídlom v Košiciach, Mlynská 26, proti žalovanému: Q. V., Y.. XX.XX.XXXX, L. E. G. B., F. A. N. XXXX/X, zastúpenému JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom so sídlom v Poprade, Námestie sv. Egídia 11/6, o zaplatenie 10.000 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 6. mája 2021 sp. zn. 12C/35/2017

rozhodol:

M e n í výrok I. rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 6. mája 2021 č.k. 12C/35/2017-358 tak, že žalobu z a m i e t a.

Žalovanému p r i z n á v a proti žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rožňava (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 6. mája 2021 č.k. 12C/35/2017-358 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10.000 € spolu s úrokom z omeškania z dlžnej sumy vo výške 5,05 % ročne od 24.3.2015 do zaplatenia, dohodnutý zmluvný úrok vo výške 1.000 €, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 10.000 €, paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky o výške 40 €, spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 10.000 € od 24.3.2015 do zaplatenia a dohodnutého zmluvného úroku vo výške 1.000 €. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako veriteľ uzavrel so žalovaným ako dlžníkom dňa 24.9.2014 zmluvu o pôžičke na sumu 10.000 € spolu s dohodnutým úrokom vo výške 1.000 €, ktorý je splatný ku dňu splatnosti pôžičky. Žalovaný sa zaviazal, že dlžnú sumu vráti veriteľovi na jeho účet v lehote do 23.3.2015. Žalobca a žalovaný súhlasili, že ak žalovaný nevráti pôžičku riadne a včas v dohodnutom termíne do 23.3.2015, zaplatí žalovaný žalobcovi aj dohodnutý úrok z omeškania vo výške 0,05 % denne z požičanej sumy za každý deň omeškania, počnúc od 24.3.2015 až do úplného zaplatenia. Napriek tomu, že pôžička sa stala dňa 23.3.2015 splatnou, žalobcovi žalovaný dlžnú sumu neuhradil.

3. Bral zreteľ na vyjadrenie žalovaného, ktorý nerozporoval, že so žalobcom uzavrel predmetnú zmluvu o pôžičke, podľa ktorej mu žalobca poskytol pôžičku vo výške 10.000 € spolu s dohodnutým úrokom vo výške 1.000 €. Poukázal však na to, že žalobca neuviedol, že na zabezpečenie nároku

vyplývajúceho z tejto zmluvy o pôžičke zriadili zmluvné strany záložné právo, ktoré bolo zapísané v Notárskom centrálnom registri záložných práv dňa 24.9.2014. Žalobca taktiež neuviedol, že žalovaný sa návrhom podaným na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou domáha určenia, že toto záložné právo zaniklo v dôsledku zániku uvedenej pohľadávky splnením. Uplatnený žalobný návrh sa nezakladá na pravdivom a úplnom opise rozhodujúcich skutočností a je v celom rozsahu nedôvodný. K splneniu záväzku zo strany žalovaného došlo: z časti vo výške 3.000 € úhradou tejto sumy v hotovosti vo Vranove nad Topľou, ktorú žalovaný uhradil do rúk konateľa spoločnosti L. W. dňa 3.11.2015. Vo zvyšnej časti záväzok žalovaného zanikol započítaním vzájomných záväzkov a pohľadávok, ktoré medzi žalobcom a žalovaným vznikli z titulu užívania dopravného prostriedku MERCEDES BENZ, ľahač návesu, rok výroby 1998, ev.č. B. XXX E., G.: U., spolu so špeciálnym nákladným návesom značky VPS, ev.č. B., G.: L vo vlastníctve žalovaného, ktoré žalobca užíval na vykonávanie svojich podnikateľských aktivít pre spoločnosť UNIGAS EUROPE, s.r.o., v období od februára 2014 do 18.9.2015. Žalobca sa tak v uvedenom období obohacoval na úkor žalobcu vo výške odmeny za užívanie predmetného dopravného prostriedku, ktorá za obdobie užívania prevýšila jeho nároky zo zmluvy o pôžičke. Žalovaný má za to, že užívaním jeho vozidla na podnikateľské účely žalobcom došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia žalobcu v takej výške, že táto pohľadávka žalovaného značne prevyšovala pohľadávku žalobcu vyplývajúcu zo zmluvy o pôžičke. Z uvedeného dôvodu tak ku dňu vzájomného stretu týchto pohľadávok došlo k zániku pohľadávky žalobcu vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke.

4. Právne vec posúdil podľa § 488, § 489, § 657, § 658 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 630 ods. 1, § 634 ods. 1, 2, § 580, § 581 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

5. Konštatoval, že žalobca uzavrel so žalovaným dňa 24.9.2014 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa žalobca zaviazal požičať žalovanému sumu vo výške 10.000 € s tým, že žalovaný sa zaviazal uvedenú pôžičku vrátiť v lehote do 23.3.2015. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že táto zmluva bola platne uzavretá. Keďže táto zmluva bola uzavretá medzi právnickou a fyzickou osobou, súd ju posudzoval podľa ustanovení občianskeho zákonníka tak, ako bolo ustálené na pojednávaní konanom dňa 13.3.2019.

6. K tvrdeniu, že žalovaný uhradil do rúk konateľa žalobcu sumu 3.000 €, súd vyjadril názor, že z predloženého dokladu nijakým spôsobom nevyplýva, že by išlo o čiastočnú splátku dlhu vyplývajúcu z predmetnej pôžičky. Na skopírovanom kúsku papiera je síce uvedené, že zrejme dňa 3.11.2015 bola vyplatená suma 3.000, avšak nie je uvedená mena, je tam uvedená ešte ďalšia suma vo výške 16.355 € a dátum 2.3.2015. Tento kúsok papiera podľa súdu prvej inštancie nepotvrďuje, že zo strany žalovaného došlo k úhrade sumy 3.000 € z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 24.9.2014. Mal za to, že toto tvrdenie žalovaného vyvrátil aj žalobca, ktorý uviedol, že síce suma 3.000 € bola žalobcovi uhradená, ale nie titulom splátky pôžičky, ale titulom opráv ľahača v autoservise. Súd preto uvedený doklad nepovažoval za relevantný dôkaz preukazujúci uhradenie sumy 3.000 € ako splátky predmetnej pôžičky.

7. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že bola uzavretá dňa 27.2.2014 zmluva o prenájme dopravného prostriedku, na základe ktorej žalovaný prenajal žalobcovi ľahač a náves za týždenné nájomné vo výške 1.000 €. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú od 12.2.2014 do 26.2.2014, teda nájomné bolo účtované za 2 týždne v celkovej sume 2.000 €. Žalobca na pojednávaní konanom dňa 6.5.2021 uviedol, že uvedená suma bola vyfakturovaná a uhradená občianskej spoločnosti EUROTANK, ktorá patrila žalovanému. Sám žalovaný na predmetnom pojednávaní potvrdil, že táto suma bola vyplatená spoločnosti EUROTANK. Súd prvej inštancie uzavrel, že teda k zániku dlhu zo strany žalobcu došlo jeho splnením v zmysle ustanovenia § 559 Občianskeho zákonníka.

8. K započítanému nároku na úhradu bezdôvodného obohatenia súd konštatoval, že žalovaný nepredložil žiaden dôkaz o tom, že by žalobcu vyzval k plneniu bezdôvodného obohatenia, nešpecifikoval ani výšku bezdôvodného obohatenia. Žalovaný síce predložil znalecký posudok predmetom ktorého je zaplatenie ceny obvyklého nájmu, avšak tento znalecký posudok je vypracovaný dňa 17.4.2017 a započítací prejav bol urobený už dňa 11.3.2016. Podľa súdu možno predpokladať, že žalovaný ustálil výšku predmetného bezdôvodného obohatenia až vypracovaním uvedeného znaleckého posudku, preto bol toho názoru, že takéto započítanie je neplatné jednak z dôvodu absencie určenia výšky pohľadávok, ktoré by mali započítaním zaniknúť a jednak z toho dôvodu, že v čase jednostranného zápočtu nebola žalovaného pohľadávka z bezdôvodného obohatenia splatná a v zmysle občianskeho zákonníka nie je možné jednostranným právnym úkonom voči splatnej pohľadávke započítať pohľadávku, ktorá ešte nie je splatná.

9. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že započítací úkon zo strany žalovaného je neplatný, súd nevykonával ďalšie dôkazy navrhnuté žalovaným, ako oboznámenie sa s prepravnými listami, vyžiadanie záznamov o vykonávaní prepravy, vyžiadanie faktúr, nákladných listov a výsluchom svedkov. V tomto štádiu konania by vykonávanie takýchto dôkazov bolo nehospodárne.

10. Nárok žalobcu na úhradu úrokov z omeškania posúdil podľa § 517 ods. 1, 2 OZ v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a priznal žalobcovi úrok z omeškania v súlade so zákonnou úpravou, v prevyšujúcej časti uplatnený úrok z omeškania zamietol rovnako ako aj paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40 € v zmysle Obchodného zákonníka (vzhľadom na to, že aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka).

11. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1, 2 CSP konštatujúc plný úspech žalobcu vo veci, resp. jeho neúspech len v nepatrnej časti.

12. Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie, a to proti výroku I. a III., z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP (vychádzajúc z obsahu odvolania). Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a uplatnil si náhradu trov v konaní.

13.1. Odvolateľ namietal, že nerozporoval uzatvorenie zmluvy o pôžičke, avšak jeho obrana spočívala v tvrdení, že predmetný záväzok zanikol pred podaním žalobného návrhu, a to úhradou sumy 3.000 € v hotovosti, započítaním sumy 2.000 € titulom neuhradeného záväzku žalobcu vyplývajúceho zo zmluvy o prenájme dopravného prostriedku z 12.2.2014 a započítaním zostávajúcej časti dlžnej sumy proti pohľadávke, ktorú má žalovaný proti žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia za užívanie dopravného prostriedku (ťahač závesu s nákladným návesom za obdobie 9/2014 až 9/2014).

13.2. K úhrade sumy 3.000 € v hotovosti k rukám konateľa žalobcu uviedol, že o tejto úhrade doložil písomný doklad a zároveň štatutárny zástupca prijatie tejto sumy potvrdil, pričom svoje tvrdenie, že sumu prijal iným titulom - titulom opráv ťahača v autoservise žiadnym spôsobom nepreukázal. Žalobca má za to, že súd nemohol preniesť bremeno dôkazu na stranu žalovaného (nezákonne presunul dôkazné bremeno na stranu žalovaného).

13.3. Vo vzťahu k zápočtu sumy 2.000€ zdôraznil, že v konaní nebolo sporné uzatvorenie zmluvy o prenájme dopravného prostriedku zo dňa 27.2.2014 medzi stranami sporu, a teda bremeno dôkazu spočívalo na žalobcovi, aby preukázal, kedy a ako uhradil žalovanému predmetných 2.000 €. Žalobca na svoju obranu uviedol, že táto suma bola vyfakturovaná a uhradená občianskej spoločnosti EURO-TANK, pričom však predložená faktúra sa týkala inej osoby (nie žalovaného), inej ako započítavanej sumy (nie 2.000 € ale 4.222 €) a žalovaný ozrejmil na pojednávaní, že sa jednalo aj o iné skutočnosti (pracovný výkon vodiča).

13.4. K započítaniu zostávajúcej časti dlhu titulom bezdôvodného obohatenia žalobca namietal záver súdu, že nepredložil dôkaz o tom, žeby žalobcu vyzval k plneniu bezdôvodného obohatenia, keďže za takúto výzvu považuje jednostranný zápočet zaslaný žalobcovi dňa 11.3.2016, ako aj predchádzajúcu písomnú komunikáciu, ktorá viedla k započítaniu a zároveň za takúto výzvu považuje aj podanie návrhu na Okresný súd vo Vranove nad Topľou, kde sa v konaní vedenom pod sp. zn. 11C/91/2016 žalobou zo dňa 11.4.2016 domáhal určenia, že záložné právo zriadené na základe predmetnej zmluvy o pôžičke zaniklo (okrem iného uvedeným započítaním). Žalobcovi bol teda prejav vôle žalovaného čo do výšky aj dôvodov zrejmý. Zároveň má za to, že dostatočným spôsobom bola špecifikovaná aj výška bezdôvodného obohatenia, keďže jasne a určito uviedol, že započítava proti celej pohľadávke žalobcu pohľadávky žalovaného vyplývajúce zo zmluvy o prenájme dopravného prostriedku a z obohatenia na úkor žalovaného v období od 09/2014 do 09/2015. Z takéhoto určitého a zrozumiteľného prejavu je zrejmé, že došlo k zániku žalobcu vo výške 11.000 €s prísl. v celom rozsahu započítaní. Nestotožnil sa ani so záverom súdu, v zmysle ktorého zápočet neuznal z dôvodu, že sa obohatenie na strane žalobcu nestalo splatným, keďže podľa neho, ak by bol kompenzačný prejav urobený ešte pred stretom pohľadávok, kompenzačné prejavy nadobudnú účinnosť až k okamihu stretu splatných pohľadávok. Zdôraznil, že ustanovenie § 563 OZ nepredpisuje konkrétnu formu požiadania o vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom z písomnej komunikácie medzi stranami je zrejmé, že žalobca sa vydania bezdôvodného obohatenia dožadoval. Dožadovanie sa vyplýva aj z návrhu a konania vedeného na Okresnom súde Vranov nad Topľou sp. zn. 11C/91/2016 a právnym úkonom smerujúcim k započítaniu pohľadávky je aj námietka započítania vznesená účastníkom v konaní (§ 147 ods. 2 CSP). V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR (R 29/1991, rozhodnutia VS v Prahe sp. zn. 1Cmo/217/1996).

14. Žalobca sa k podanému odvolaniu vyjadril písomne tak, že s napadnutým rozsudkom sa stotožňuje v plnom rozsahu, pretože žalovaný v konaní neunesol dôkazné bremeno, nakoľko jeho tvrdenia o

započítaní v časti dlžnej sumy nie sú pravdivé. Predmetný započítací prejav nespĺňa podmienku určitosti a zrozumiteľnosti úkonu započítania, ako aj podmienku splatnosti pohľadávky v čase dôjdenia kompenzačného prejavu. Poukázal na závažnosť rozhodnutia NS ČR sp. zn. 33Odo/1642/2006, podľa ktorého úkon smerujúci na započítanie pohľadávky z bezdôvodného obohatenia, ktorý žalovaný urobil v priebehu súdneho konania bez toho, aby predtým vyzval žalobcu na jej zaplatenie, nemohol mať žiadne právne účinky a spôsobiť zánik žalovanej pohľadávky. V odvolacej duplike a replike strany sporu zotrvali na svojich stanoviskách vyjadrených v priebehu konania a v odvolacom konaní.

15. V priebehu odvolacieho konania žalovaný doručil odvolaciemu súdu rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 13Co/36/2022-823 zo dňa 7.9.2022 v konaní žalobcu Q. V. c/a žalovanému KAMIOR, s.r.o. o určenie, že záložné právo zaniklo, v ktorom Krajský súd v Prešove rozhodol tak, že zmenil napadnutý rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11C/91/2016-737 zo dňa 22.12.2021 tak, že určil, že záložné právo zapísané v Notárskom centrálnom registri záložných práv pod číslom zápisu XXXXX/XXXX zaniklo (výrok I.) a nahradil prejav vôle žalovaného s vykonaním výmazu záložného práva zapísaného v Notárskom centrálnom registri záložných práv pod číslom zápisu XXXXX/XXXX (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100 % (výrok III.). Žalovaný zdôraznil, že v uvedenom konaní Krajský súd v Prešove sa prejudiciálne zaoberal aj meritórnou stránkou tejto veci - ktorým je zánik záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o pôžičke zo dňa 24.9.2014, keďže predmetom konania bolo určenie zániku záložného práva zapísaného v Notárskom centrálnom registri, ktorým bola zabezpečená pohľadávka žalovaného voči žalobcovi na zaplatenie sumy 10.000 € s prísl., a to zriadením záložného práva na návесе ev. č. B. XXX D..

16. Odvolaním nebol napadnutý výrok II. rozsudku (o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti), ktorý nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

17. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného proti výroku I. (výrok, ktorým súd žalobe v časti vyhovel) a III. (o trovách konania) ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

18. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18. októbra 2022 o 9.10 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 202, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 11.10.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

19. Neboli splnené podmienky ani pre potvrdenie, ani pre zrušenie rozsudku, preto odvolací súd rozsudok v napadnutom výroku I. podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol.

20. Žalovaný namietal odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP, t.j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (e), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

21. Odvolací súd dospel k záveru, že bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP.

22. Súd prvej inštancie zo zisteného skutkového stavu nevyvodil správny právny záver, že započítací úkon zo strany žalovaného je neplatný .

23. Predmetom konania je nárok žalobcu uplatnený titulom zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom dňa 24.9.2014 na sumu 10.000 € s dohodnutým zmluvným úrokom vo výške 1.000 €, ktorú pôžičku sa zaviazal žalovaný splatiť v lehote do 23.3.2015. Na zabezpečenie nároku vyplývajúceho z tejto zmluvy o pôžičke zriadili zmluvné strany záložné právo, ktoré bolo zapísané v Notárskom centrálnom registri záložných práv dňa 24.9.2014.

24. Obrana žalovaného v tomto konaní spočívala v tvrdení, že došlo k zániku záväzku jeho splní a započítaním vzájomných záväzkov a pohľadávok medzi stranami sporu, ktoré si uplatnil jednostranným započítaním listom zo dňa 11.3.2016 tak, ako je to vyššie uvedené.

25. Zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi stranami dňa 24.9.2014 z bodu III. vyplýva, že dlžník ručí za uvedenú pôžičku celým svojím osobným, hnutelným a nehnuteľným majetkom, ale najmä návesom nákladným špeciálnym, kategória O4, ev. č. B. XXX D., ku ktorému bude zriadené záložné právo samostatnou záložnou zmluvou (ktorá bola následne uzatvorená a zapísaná v Notárskom centrálnom registri záložných práv).

26. Žalovaný sa návrhom podaným na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou (vedeným pod sp. zn. 9C/91/2016) domáhal určenia, že záložné právo zriadené na zabezpečenie nároku vyplývajúceho z tejto zmluvy o pôžičke (t.j. ktorým bola zabezpečená pohľadávka žalovaného voči žalobcovi na zaplatenie sumy 10.000 € s prísl. - záložné právo na návese ev. č. B.-XXX D.), zapísané v Notárskom centrálnom registri záložných práv dňa 24.9.2014, zaniklo v dôsledku zániku uvedenej pohľadávky splnením a započítaním (pohľadávky vo výške 2.000 € vyplývajúcej zo zmluvného vzťahu a pohľadávky titulom bezdôvodného obohatenia) - t.j. na základe totožných skutkových tvrdení, ako uvádzal na svoju obranu v tomto konaní.

27. Okresný súd Vranov nad Topľou žalobu zamietol a na základe odvolania Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 7.9.2022 č.k. 13Co/36/2022-823 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že určil, že záložné právo zapísané v Notárskom centrálnom registri záložných práv pod č. zápisu XXXXX/XXXX zaniklo a nahradil prejav vôle žalovaného s vykonaním výmazu predmetného záložného práva.

28. Rozhodnutie vo veci pritom záviselo od posúdenia predbežnej otázky, či došlo k zániku pohľadávky veriteľa - spoločnosti KAMIOR s.r.o. voči dlžníkovi - Q. V., ktorá bola predmetným záložným právom zabezpečená. Krajský súd v Prešove uvedenú predbežnú otázku posúdil tak, že pohľadávka spol. KAMIOR s.r.o. zo zmluvy o pôžičke zo dňa 24.9.2014 zanikla z dôvodov, na ktoré Q.. V.Á. poukazuje aj v tomto konaní.

29. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd považoval za vyvrátenú obranu žalovaného (spoločnosť Kamior, s.r.o.) v tom, že predmetné motorové vozidlo za obdobie po uzavretí zmluvy o pôžičke už neužíval a že motorové vozidlo užíval len v čase, za ktorý zaplatil žalobcovi vyfakturované sumy, keď z vykonaného dokazovania mal za nepochybne preukázaný počet vykonaných jász minimálne v rozsahu 55 dní v danom období, a teda mal za preukázaný vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného na úkor žalobcu (ktorého motorové vozidlo užíval a nepreukázal, že došlo k zaplateniu odmeny za užívanie bez zmluvného vzťahu). Krajský súd v Prešove uzavrel, že pokiaľ bolo preukázané, že obrana žalovaného nie je pravdivá, a teda užíval motorové vozidlo s návesom žalobcu minimálne v rozsahu 55 dní, pričom ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania boli zamietnuté z dôvodu, že sa jedná o možný konflikt s obchodným tajomstvom tretej osoby, odvolací súd mal za to, že bola preukázaná minimálne výška bezdôvodného obohatenia cca 6.000 €. Mal teda za to, že žalobca preukázal, že tvrdenia žalovaného nie sú pravdivé, žalovaný jeho vozidlo užíval a záväzok žalobcu zanikol na základe započítania. Odvolací súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého je žalobca povinný preukázať denno-denné používanie motorového vozidla s návesom za obdobie celého roka, ako to tvrdil žalobca v žalobe. S poukazom na špecifickú situáciu, kedy žalobca preukázal dôvodnosť väčšiny svojej započítacej námietky, pričom z dôvodu obrany tretej osoby na ochranu jej údajov, ktoré sú predmetom obchodného tajomstva, odvolací súd mal za to, že žalobca v dostatočnej miere uniesol dôkazné bremeno a naopak žalovaný (spoločnosť KAMIOR s.r.o.) nepreukázal opak, teda že neužíval motorové vozidlo žalobcu. Považoval za spravodlivé vec uzavrieť tak, že nárok žalobcu bol dostatočne preukázaný. Aj keď tvrdenie o vrátení sumy 3.000 € Krajský súd v Prešove nepovažoval za preukázané zo strany žalobcu (Q. V.), vo vzťahu k meritu veci táto skutočnosť nemala vplyv na konečné rozhodnutie vzhľadom na množstvo preukázaných vykonaných jász žalovaným za rozhodné obdobie.

30. Zásada právnej istoty obsiahnutá v článku 2 Civilného sporového poriadku, predstavuje základ pri úprave právnych pomerov strán sporu a predstavuje jednu z podmienok konania, keďže súd nemôže opätovne prejednávať právoplatne rozhodnutú vec a zároveň platí, že ak pre konanie vo veci samej je významná predbežná otázka, ktorá bola medzi stranami právoplatne rozhodnutá, súd nemôže o nej opätovne konať a ani zo zhodných skutkových okolností medzi totožnými sporovými stranami vyvodzovať odlišné právne závery. Totožnosť zhodného základu je daná totožnosťou sporových strán, totožnosťou skutkových okolností i právnej kvalifikácie uplatneného nároku. Pokiaľ ide o iný (nie ten istý) nárok (predmet konania), zásadne platí, že ak v skončenom konaní účastníkov došlo právoplatným súdnym rozsudkom k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový nárok neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, je v súd v tomto ďalšom (novom) občianskom súdnom

konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky (ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama) týmto vyriešením viazaný.

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky riešil tzv. prejudicialitu v niekoľkých svojich rozhodnutiach (1Cdo 133/2009, 1Cdo 44/2010, 4Cdo 231/2013, 3Cdo 115/2016, 5Cdo/13/2020).

32. Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/44/2010, R 40/2013).

33. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 133/2009 prejudiciálna (predbežná alebo predurčujúca) je taká otázka, ktorá sama predmetom konania nie je, avšak na jej vyriešení je závislé rozhodnutie, ktoré má súd prijať. Subjektívne vymedzenie záväznosti rozhodnutia o prejudiciálnej otázke je také, že súd v novom konaní musí rešpektovať prejudiciálny účinok právoplatného rozhodnutia týkajúceho sa tých istých účastníkov. Súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom konaní tých istých účastníkov.

34. Vo veci sp. zn. 5Cdo/13/2020 bola predmetom konania žaloba o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam na tom skutkovom základe, že kúpna zmluva, ktorou nehnuteľnosti nadobudol žalovaný a ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený, je neplatná. Žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že vlastnícke právo žalobcu už bolo ako prejudiciálna otázka riešená v konaniach o plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia užívania dotknutej nehnuteľnosti právny predchodcom žalobcu vedených na okresnom súde pod sp. zn. 4C/220/2007 a 5C/270/2007. Dovolací súd dospel k záveru, že súdy v základnom konaní postupovali správne, keď v dôsledku prejudiciálneho vyriešenia otázky vlastníctva nehnuteľností v dvoch predošlých právoplatne skončených konaniach o plnenie, žalobu o určenie vlastníckeho práva zamietli. Rozhodujúce je, že hmotnoprávna otázka vlastníctva nehnuteľností, esenciálna pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku na finančné plnenie, bola v predošlých konaniach, hoci len ako prejudiciálna, právoplatne vyriešená a nie je podstatné, či bola zodpovedaná správne alebo nie. Žalobcovi (ktorý v dovolaní pripúšťa istý druh svojej minulej pasivity) v týchto konaniach v pozícii žalovaného nič nebránilo uplatniť a preukázať tvrdené vlastnícke právo. V súčasnosti sa preto medzi tými istými sporovými stranami nesmie vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie vlastníckeho práva, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté. Iný záver by podľa dovolacieho súdu napriek tomu, že vlastníctvo nehnuteľností bolo vyriešené len prejudiciálne, znamenal ústavne neudržateľné narušenie princípu právnej istoty, pretože by došlo k neakceptovateľnému a nezdôvodniteľnému zásahu do stability právneho vzťahu a Ústavou SR chráneného vlastníckeho práva.

35. Otázkou prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia sa zaoberala nielen judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (porovnaj najmä uznesenie z 29. apríla 2010 sp. zn. 1Cdo 133/2009), ale aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze II. ÚS 349/09-36 z 20. januára 2010 rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej "ústava") a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej "dohovor"), zdôrazniac, že vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 O.s.p., ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 O.s.p. všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia nesmie byť táto otázka položená a akékoľvek jej "nové" právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Iné riešenie by znamenalo, že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonom v § 159 ods. 2 O.s.p. Pokiaľ súd spomenutý prejudiciálny účinok ignoruje (nevezme za základ pre svoje rozhodnutie prejudikovaný hmotnoprávny vzťah a rozhodne v rozpore s prejudikovaným hmotnoprávnym vzťahom), nerešpektuje záväzné súdne rozhodnutie a koná v rozpore s ústavou, v zmysle ktorej môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (viď čl. 2 ústavy). Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Popretie prejudiciálnej záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti. Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre venuje ochrane

právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu náležitú pozornosť [viď najmä rozsudky vo veci Brumărescu proti Rumunsku z 28. októbra 1999 a vo veci Ryabikh proti Rusku z 24. júla 2003].

36. Dôvodnosť nároku žalobcu uplatneného v tomto konaní je závislá od posúdenia otázky, či došlo k zániku nároku vyplývajúceho zo zmluvy o pôžičke z 24.9.2014 splnením alebo započítaním, ktorá otázka už bola predmetom posúdenia v konaní vedenom pred Okresným súdom vo Vranove na Topľou v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/36/2022. Právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Prešove tak došlo k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu vyplývajúceho zo zmluvy o pôžičke zo dňa 24.9.2014 uzatvorenej medzi stranami sporu. V konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 6Co/108/2021 bol preto súd viazaný vyriešením tejto predbežnej otázky a nemohol vychádzať z iného záveru ohľadom zániku nároku vyplývajúceho zo zmluvy o pôžičke uzatvorenej medzi stranami sporu splnením a započítaním, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté.

37. Krajský súd v Prešove teda už právoplatne rozhodol o hmotnoprávnom základe vzťahu medzi stranami sporu, ktorý hmotnoprávny vzťah je predurčujúci (podstatný) pre rozhodnutie v tomto konaní, preto odvolací súd už nemal možnosť odchyliť sa od záverov, ku ktorým dospel Krajský súd v Prešove pri posúdení otázky zániku povinnosti žalovaného plniť na základe zmluvy o pôžičke od.

38. Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I. v súlade s § 388 CSP zmenil tak, že žalobu zamietol.

39. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

40. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP. Žalovaný bol v konaní plne úspešný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov celého konania (pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania), preto o náhrade trov konania bolo rozhodnuté tak, ako je to uvedené v enunciiate tohto rozsudku. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).